

Lê Thành Nhân - Năm nguy cơ cho các công ty ngoại quốc đầu tư vào Việt Nam

<https://vietquoc.org/>

03/5/2024

" Một quy luật bất biến đối với những công ty đầu tư ngoại quốc là hễ nơi nào có một trong năm bất ổn thì công ty nước ngoài sẽ xem, xét rất kỹ về đầu tư. Từ trước đến nay nhà nước CSVN tuyên truyền với ngoại quốc rằng Việt Nam là đất nước rất ổn định, do đó nhiều công ty nước ngoài nhảy vào đầu tư ở Việt Nam. Nay mọi chuyện đã rõ ràng, Việt Nam đang đối diện không những một mà năm bất ổn định, thì các công ty muốn vào đầu tư ở Việt Nam phải cẩn thận cần kiểm soát cho kỹ trước khi bỏ tiền đầu tư".

Hình minh hoạ Bussiness risk

Trong “fact sheet” của website Toà Bạch Ốc Hoa Kỳ có ghi lại rằng khi Tổng Thống Mỹ Joe Biden họp với phái đoàn Nguyễn Phú Trọng tại Hà Nội ngày 10/09/2023 trong lễ ký bang giao “Đối tác Chiến lược Toàn diện Việt-Mỹ” có ghi: “Hoa Kỳ nhận thấy tiềm năng của Việt Nam đóng một vai trò quan trọng trong việc xây dựng chuỗi cung ứng chất bán dẫn có khả năng sản xuất và công nghệ theo Đạo luật CHIPS của của Mỹ” [1].

Đây là lời hứa hẹn làm nức lòng giới lãnh đạo Cộng Sản Việt Nam (CSVN). Đạo luật CHIPS (Creating Helpful Incentives to Produce Semiconductors) được Quốc Hội Mỹ thông qua và đã ký thành luật vào tháng 8 năm 2022 với ngân khoảng 280 tỉ USD phụ cấp tài chánh cho các công ty chế tạo chất bán dẫn (semiconductor). Trong đó gồm 52.7 tỉ USD [2] nghiên cứu và sản xuất chất bán dẫn trong nước Mỹ, 39 tỉ USD trợ cấp cho hoạt động sản xuất chip khắp nơi, 13 tỉ USD nghiên cứu vật liệu chất bán dẫn và đào tạo lực lượng công nhân với mục đích là tăng cường khả năng phục hồi chuỗi cung ứng của Mỹ và chống lại Trung Cộng [3]. 174 tỉ USD đầu tư vào hệ sinh thái, nghiên cứu khoa học điện toán lượng tử, khoa học vật liệu, công nghệ sinh học, vật lý thực nghiệm...

Với tiền tỉ đô-la hứa hẹn là niềm ước ao của nhà nước CSVN cũng như những các công ty sản xuất chip bán dẫn tại Mỹ muốn đầu tư vào Việt Nam.

Nhưng khi đầu tư lĩnh vực bán dẫn (semiconductor) vào Việt Nam chắc chắn những công ty của Mỹ và nước ngoài sẽ gặp những rủi ro rất lớn. Nếu bỏ tiền đầu tư công ty điện tử bán dẫn vào sẽ trở về với hai bàn tay trắng vì những lý do hiển hiện sau đây:

1) Thiếu nhân lực (human resources): Việt Nam hiện nay là một nước mới phát triển, Theo chương trình giáo dục EdTech (kết hợp giữa “giáo dục” và “kỹ thuật công nghệ”) thì Việt Nam đang ở giai đoạn đầu (4) về công nghệ. Như vậy về số lượng chuyên viên kỹ thuật cũng như chất lượng đều thiếu cho công ty điện tử bán dẫn vào đầu tư tại Việt Nam.

2) Bất ổn định về nguồn điện: Điện ở Việt Nam hiện quá thiếu so với nhu cầu sử dụng cho công chúng và các công ty. Đầu tháng 6/2023 người dân Hà Nội cũng như các tỉnh thành miền Bắc và Nam thường xuyên bị mất điện (5) không có thông báo trước..... Vì thiếu điện buộc nhiều công ty phải tạm thời đình chỉ sản xuất. Đó là lý do công ty Intel của Mỹ công bố các khoản đầu tư lớn phải rời bỏ Việt Nam đến châu Âu vào tháng 7/2023 (6) vì thiếu điện.

3) Bất ổn về hành chính: Việt Nam là hệ thống tham nhũng đầy dẫy mà tất cả người dân đều biết, nhất là qua chiến dịch “đốt lò” mới thấy mức tham nhũng tiền của quan chức CSVN rất là khủng khiếp. Nền hành chính tại Việt Nam là một hệ thống tham nhũng. Các giấy phép hoạt động của các công ty ngoại quốc vào Việt Nam phải qua nhiều cửa giới chức CSVN khác nhau từ thấp đến cao. Mỗi lần muốn qua một cửa của giới chức phải có tiền “bôi trơn” (money under table) . Công ty Intel khi rời khỏi Việt Nam có để lại lời than phiền “tệ nạn quan liêu nặng nề ở Việt Nam” (7). Đó chính là tệ nạn tham nhũng có hệ thống.

4) Bất ổn về ngân hàng: Qua xử vụ án nữ tỉ phú Trương Mỹ Lan ở thành phố Sài Gòn gần đây bà Trương Mỹ Lan chiếm đoạt của ngân hàng SCB hơn 677,000 tỷ đồng (gần 28 tỷ USD) (8). Hai lĩnh vực ngân hàng và tài chính đều liên quan mật thiết đến việc quản trị đồng tiền. Các ngân hàng giữ tiền gửi của khách hàng và tạo điều kiện thuận lợi cho các giao dịch của khách hàng. Cò tài cũng lấy từ ngân hàng mà ra. Cả hai lĩnh vực đều phục vụ cho tín dụng. Như vậy, hệ thống tài chính phụ thuộc chặt chẽ với ngân hàng. Qua vụ bà Trương Mỹ Lan cho biết chủ ngân hàng bị chiếm đoạt tài sản thì làm sao tin tưởng vào hệ thống ngân hàng của Việt Nam. Việt Nam có một số ngân hàng, ông ty vào đầu tư tại Việt Nam phải qua ngân hàng để xuất chi tiền bạc. Các công ty ngoại quốc có yên tâm khi sử dụng ngân hàng Việt Nam?

5) Bất ổn về chính trị: Trong những năm gần đây, Chủ tịch nước Cộng Hoà Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam bị cách chức giữa nhiệm kỳ như Nguyễn Xuân Phúc buộc phải từ chức trước thềm Tết nguyên Đán năm 2023 vào ngày 17 tháng 1 năm 2023 vì tội tham nhũng. Võ Văn Thưởng lên thay ông Phúc, được hơn một năm thì ngày 20/03/2024 cũng bị ép từ chức Chủ tịch nước vì

liên hệ tham nhũng. Không những Chủ Tịch nước bị cách chức, mà giữa nhiệm kỳ Chủ Tịch Quốc Hội Vương Đình Huệ cũng bị ép phải từ chức ngày 26/04/2024 cũng vì tội tham nhũng. Chỉ trong vòng 3 năm, hai Chủ Tịch nước và một Chủ Tịch Quốc Hội đều mất chức, cho thấy một nhà nước bất ổn định về chính trị.

Một quy luật bất biến đối với những công ty đầu tư ngoại quốc là hễ nơi nào có một trong năm bất ổn thì công ty nước ngoài sẽ xem, xét rất kỹ về đầu tư. Từ trước đến nay nhà nước CSVN tuyên truyền với ngoại quốc rằng Việt Nam là đất nước rất ổn định, do đó nhiều công ty nước ngoài nhảy vào đầu tư ở Việt Nam. Nay mọi chuyện đã rõ ràng, Việt Nam đang đối diện không những một mà năm bất ổn định, thì các công ty muốn vào đầu tư ở Việt Nam phải cẩn thận cần kiểm soát cho kỹ trước khi bỏ tiền đầu tư.

Hoa Kỳ ngày 2 tháng 5 năm 2024

Lê Thành Nhân

(1) <https://www.whitehouse.gov/?s=vietnam>

(2) Johnson, Lamar (August 9, 2022). [“Biden ends slog on semiconductor bill with signature”](#). POLITICO.

(3) [R&D Funding Breakdown: CHIPS and Science Act](#)

(4) <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/vietnam-education-and-training>

(5) <https://vnexpress.net/tinh-trang-mat-dien-dang-dien-ra-the-nao-4614064.html>

(6) <https://www.reuters.com/technology/intel-shelves-planned-chip-operation-expansion-vietnam-source-2023-11-07/>

(7) <https://www.rfa.org/vietnamese/news/vietnamnews/intel-shelves-planned-chip-operatin-expansion-in-vn-11072023080706.html>

(8)

<https://xaydungchinhachsach.chinhphu.vn/dai-an-van-thinh-phat-truy-to-truong-my-lan-va-85-bi-can-119231215145320997.htm>

(9) <https://asia.nikkei.com/Politics/Vietnam-s-President-Phuc-dismissed-amid-Trong-s-anti-graft-drive>

(10) <https://www.bbc.com/vietnamese/articles/c0d3xp1eddg0>

<https://vietquoc.org/nam-nguy-co-cho-cac-cong-ty-ngoai-quoc-dau-tu-vao-viet-nam/#more-37223>